

Проскурович О.В.,

к.е.н., доцент кафедри АСМЕ

Хмельницький національний університет

Сорока Л.О.,

магістрант зі спеціальності «Фінанси, банківська справа

та страхування»,

Хмельницький національний університет

Закордонний досвід соціального підприємництва

Вітчизняному ринку соціального партнерстване більше 20років. У країнах Західної Європи і США благодійні фонди функціонують з початку ХХ століття, де сформувалася своя культура сприйняття, фінансового та особистісного залучення людей для вирішення проблем суспільства. В Україні соціальне підприємництво функціонує на початкових стадіяхі потребує законодавчого урегулювання згідно європейських норм та практик щодо вітчизняних реалій.

Соціальне підприємництво динамічно зростає у багатьох країнах світу, передусім в європейських країнахЗа сучасних умов надзвичайно скрутного та кризового фінансово-економічного стану нашої країни, який вкрай обмежує реальні можливості державирозв'язувати нагальні соціальні проблеми, розвиток соціального підприємництва може виступати як альтернативний шлях пом'якшення гостроти цих проблем. Все цей обумовлює актуальність дослідження зарубіжного досвіду розвитку соціального підприємництва.

Традиційно соціальне підприємництво розглядається як певний вид бізнесу, що виконує соціальну функцію, успішно вирішуючи питання безробіття, соціального захисту та соціальної адаптації у суспільстві. Воно характеризується наступними основними ознаками[1]:

1) соціальний вплив – цільова спрямованість на вирішення або пом'якшення існуючих соціальних проблем в суспільстві;

2) інноваційність – застосування унікальних підходів для підвищення соціального впливу на підприємницькі процеси;

3) фінансова стійкість ісамооплатність– здатність вирішувати соціальні проблеми за рахунок доходів, одержуваних від власної діяльності;

4) масштабність – збільшення обсягів діяльності і поширення досвіду для підвищення соціального впливу;

5) підприємницький підхід– здатність перетворювати проблеми у можливості, акумулювати ресурси, розробляти нові рішення, що позитивно впливають на суспільство в цілому.

Функціонування соціального підприємництва забезпечує дотримання сталого розвитку діяльності бізнес-структур для подолання гостросоціальних проблем щодо безробіття, соціального захисту та соціального залучення.

У країнах Європи вже накопичили певний досвід підтримки державою розвитку соціального підприємництва, визначивши її пріоритетною. Соціальне підприємництво широко поширене в країнах Європи, в США, Канаді, Японії, Південній Кореї, Бразилії. Найбільш популярною організаційно-правовою формою ведення соціального бізнесу в європейських країнах є кооперативи: «кооперативи соціальної солідарності» (Португалія), «кооперативи соціальних ініціатив» (Іспанія), «компанії соціальної мети» (Бельгія), «соціальні кооперативи колективної власності» (Франція) [2].

Для динамічного розвитку соціального підприємництва у Великобританії існує розгалужена інфраструктура підтримки, в якій виділяють такі основні компоненти: заохочення соціального підприємництва; передзапуски та інкубатори; сталий розвиток і ріст; копіювання, відтворення. Для соціального підприємництва у Великобританії залучають ряд доступних джерел фінансування: гранти; соціальні інвестиції; капітал клієнта; позики; бондосоціального впливу; інвестиції в акціонерний капітал; крауд-фандінг.

При формуванні і реалізації концепції соціального підприємництва застосовують три основні підходи до її визначення[3]:

1) підприємницька діяльність неприбуткових недержавних організацій, яка спрямована передусім на реалізацію статутних цілей цих організацій (характерний для країн Північної і Південної Америки);

2) діяльність бізнес-підприємства з соціальною місією на користь територіальної спільноти (характерний для Європи, Великобританії);

3) інноваційна підприємницька діяльність задля поліпшення становища громади і відновлення соціальної справедливості шляхом пошуку соціальних новаторів у всьому світі і їх підтримка, залучення ресурсів, обміну технологіями і досвідом, формування мережі соціальних підприємців (характерний для Швейцарії, США, Індії).

Звичайно не існує єдиної правильної моделі ведення соціального бізнесу, тому кожна країна самостійно вирішує це питання, використовуючи різноманітні механізми регулювання та підтримки у цій сфері. У зв'язку з цим виділяють чотири моделі соціального підприємництва [3]: модель Північної Європи (Бельгії, Нідерландів, Норвегії, Швеції) характеризується активною підтримкою держави; моделі США, Канади, Японії передбачають регулювання нарівні підприємств, використання благодійництва; модель Центральної Європи (Австрії, Німеччини, Франції) відрізняється адресними соціальними програмами і бізнес-проектами; модель Великої Британії характеризується значними соціальними інвестиціями.

Отже, розвиток соціального підприємництва широко представлений як у європейських так і американських та азійських країнах. Однак, Україні мабуть ближчим є саме європейський шлях розвитку, який полягає у підтримці державою та різноманітними донорами.

Список використаних джерел:

1. Ігнатович Н. Зарубіжний досвід розвитку соціального підприємництва / Н. Ігнатович, В. Гура // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Серія «Економіка». – 12(165). – 2014. – С. 22 – 25

2. Сіренко Н.М. Соціальне підприємництво в Україні: основні аспекти / Н.М. Сіренко, Т.І. Лункіна // Сталий розвиток економіки. – №1. – 2016. – С. 5-10.

3. Березяк І.І. Зарубіжний досвід та вітчизняні реалії становлення соціального підприємництва / І.І. Березяк // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». –Випуск 25. – 2014. –С. 31–36.

Прохорова Є.В.

*к.е.н., доцент кафедри стратегії підприємств
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

Підприємницькі компетентності, які набуваються студентами освітньо-професійної програми «Підприємництво»

У Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана з 2016-2017 навчального року здійснюється набір студентів на перший бакалаврський рівень вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійна програма «Підприємницька діяльність» (з 2018 року – «Підприємництво»). При розробці освітньої програми особливу увагу було приділено формуванню у студентів компетентностей та результатів навчання саме у сфері підприємництва. Крім загальних та фахових компетентностей, передбачених проектом Стандарту вищої освіти України, проектною групою було додано до загальних компетентностей «здатність проявляти лідерські якості, організовувати та мотивувати учасників команди для досягнення відповідних результатів». До фахових компетентностей додано такі: здатність оцінювати зміни підприємницького середовища та генерувати нові ідеї у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням потреб та особливостей національної економіки на засадах економічної футурології; здатність створювати власний бізнес та забезпечувати його ефективну діяльність; здатність визначати та використовувати економічні показники для